

Полтаво, чекай на нас! МИ ВЖЕ В ДОРОЗІ!

ВІДРОДЖЕННЯ НАЦІЇ НЕ СПИНИТИ! НАШІ ПАЛКІ ПРОМОВИ...

З огляду на офіційну заборону «українських виступів» міністром внутрішніх справ Російської імперії, більшість промов й привітань під час полтавських урочистостей виголошувалися російською мовою. Виступи рідною мовою офіційно були дозволені лише делегатам закордонної України – австрійським підданам. Хоча й коротко, але українською промовляла у Полтаві на святі І. Котляревського й письменниця О. Пчілка. Українською виголосив своє привітання й уславлений майстер слова М. Коцюбинський. На сцені з'явився харківський присяжний повірений й рупівський політичний діяч М. Міхновський, який виголосив протест щодо заборони виголошувати промову українською мовою. Протест Міхновського підтримав і чернігівський присяжний повірений І. Л. Шраг. Крім вже згаданих, були присутні на урочистостях (що зафіксовано на фото): Борис Грінченко, Леся Українка, Іван Липа, Юліан Романчук, Василь Стефаник, Михайло Старицький, Микола Левитський, Христина Алчевська, Ганна Барвінок, Сергій Єфремов, Іван Франко, на жаль, не взяв участі в урочистостях аргументуючи свою відмову їхати «щоб не накликати біди на полтавців».

Заборона читати адреси українською мовою і протест українців проти цього, приїзд великого числа делегатів від різних інституцій з Галичини на чолі з старим Романчуком, головою українського парламентарного клубу у Відні, їх промови українською мовою, проголошені звиклими, часом дуже талановитими промовцями, багатьом людям вперше розкрили очі на український рух, так що потім з'явилося багато дуже активних українських діячів, що своєю свідомістю національну датували від свята Котляревського. Багато й селян жалкувало, що не знали про цей ювілей і не приймали в ньому участі [...]. Взагалі, такі публічні, прилюдні виступи українців значно розбудили свідомість в широких масах як міських, так і селянських, що виразно помічалось з попиту на українську книжку, який після ювілею Котляревського значно зріс.

Учасники і учасниці відкриття пам'ятника Котляревському у Полтаві, (1903 р.)

Леся Українка та Микола Микола Міхновський бесідуєть, вагоном проходить професор Грушевський. Замальовка С. Єфремова

МОЇ СПОМИНИ ПРО ДОРОГУ ДО ПОЛТАВИ.

На свято відкриття пам'ятника Котляревському приїхало багато делегатів від галицьких установ, і ми з Києва разом виїхали до Полтави в одному поїзді, зайнявши підряд два вагони. Жартуючи казали ми, що коли, боронь Боже, наш поїзд розіб'ється, то надовго припиниться відродження української нації.

Але, як раз у раз у житті буває, – з серйозним мішається й комічне: Грінченко, що не переносив тютюнового диму, всю дорогу сперечався з курцями, що приходили в наш вагон. Саме під час такої суперечки з другого вагона увійшов до нас з цигаркою в зубах д-р Мирон Кордуба. Роздратований Грінченко, не знаючи його в обличчя, накинувся на нього з голосним вигуком. Кордуба, що пізнав Грінченка по фотографії, чемненько вклонивсь і відповів з гречністю: – Досі я мав честь бути знайомим з гострим пером, а тепер познайомився і з грізним голосом пана добродія Грінченка. Це викликало веселий сміх всього вагону, а засоромлений Грінченко, довідавшись, що це Кордуба, почав прохати у нього вибачення і привітною розмовою з ним старався затерти своє нечемне поведіння з галицьким гостем.

ВЖЕ СКОРО * ВЕРЕСЕНЬ 1903 * НАЦІЯ ОЖИВЕ